

Slovenčina v práci (s kľúčom)

Zuzana Motešická

LOKAJOVÁ, JANA: *Slovenčina v práci (s kľúčom) / Slovak for your job (with key)*, Spectrum STU, 2023. 148 s., ISBN 9788022753333

V posledných rokoch je na našich vysokých školách a univerzitách badateľný nárast zahraničných študentov nielen v anglických, ale hlavne v slovenských študijných programoch. Jazyková pripravenosť uchádzačov o štúdium je na rôznej úrovni, a tak narastá počet prípravných kurzov slovenského jazyka a výučba sa už etablovala aj do kurikula na univerzitách, kde ju odborne zabezpečujú pracoviská zamerané na jazykovú prípravu a rozvíjanie komunikačnej kompetencie. Je to segment, ktorý je aktuálne v intenzívnom rozvoji. Okrem toho je trend internacionalizácie a mobility pracovnej sily viditeľný už dlhšie aj na Slovensku. V medzinárodných firmách pracuje pestrá zmes národností na kratšie i relatívne dlhšie obdobie. Popri využívaní znalosti angličtiny sa často stretnú s potrebou komunikovať aspoň čiastočne aj v slovenčine. Učebnica je koncipovaná ako príprava na používania jazyka v praxi nie s ohľadom na jeden konkrétny študijný odbor, ale na univerzálne orientovanú komunikáciu v pracovnom prostredí. Na trhu je viac učebníc všeobecného jazyka, existujú aj učebnice špecializované na konkrétne študijné odbory, napríklad pre odbor medicína a lekárske vedy. Publikácia „Slovenčina v práci“ je svojim zameraním novátorským počínom. Jej využiteľnosť sa predpokladá nielen na Strojníckej fakulte STU v Bratislave, kde autorka pôsobí, ale aj pre študentov iných odborov a tiež v komerčných kurzoch na vyššej jazykovej úrovni (B1/B2).

Autorka Mgr. Jana Lokajová je skúsená pedagogička s dlhoročnou praxou vo výučbe odborného jazyka, s orientáciou aj na vedecko-publikačnú a prekladateľskú činnosť. Spolupracovala už na príprave učebnice anglického jazyka pre pokročilých študentov odboru strojárstva, čo sa odzrkadľuje na profesionalite jej prístupu. Učebnica má sympaticky primeraný rozsah a je jasne členená na dve časti. Prvá časť obsahuje úvod, zoznam použitých skratiek a 6 lekcí. Druhá časť je podporná. Nájde tam glosár, gramatické minimum, vybrané slová, kľúč k úlohám a autorka uvádza podrobne aj všetky použité zdroje. Tematický prierez lekcí je rozčlenený na kapitoly: Svet práce, Moderné zručnosti, V práci, Manažment, Problémy v práci a Podnikanie.

Každá lekcija má štyri podčasti (s výnimkou lekcije 4, ktorá ich má päť). C sekcia je vždy zameraná na gramatiku. Spektrum gramatických javov je od deklinácie a konjugácie až po komplexnejšie štruktúry ako podmieňovací spôsob, vid, prefixácia a pod. Gramatická časť je dosť rozsiahla, s podrobným vysvetlením javov v angličtine, čo nebýva v učebniciach tak časté. Pre používateľov môže slúžiť aj ako referenčný materiál, kde nájdú všetko potrebné v ucelenej forme a v angličtine

pre prípad potreby hlbšieho či opätovného naštudovania. Každý jav je vysvetlený aj s dostatočným počtom príkladov a precvičený v cvičeniach. Vo všetkých úlohách je použitá slovná zásoba z pracovného prostredia, čo je veľmi prínosné.

Časti A, B, D sú v učebnici tematicky nosnými a obsahujú krátke texty a audio nahrávky. Zvolené témy sú moderné, ale zároveň aj nadčasové, ich aktuálnosť sa nezmení v priebehu pár rokov, čo je pozitívne a umožní to, aby bola učebnica používateľná dlhodobejšie. Texty sú dobre napísané, nepôsobia umelo a ich kratší rozsah, ktorý však neuberá na obsahovej plnosti, je sympatický, neodradí od čítania. Audio nahrávky nahrala autorka a použila moderný prístup cez naskenovanie QR kódov. Ich kvalita je akusticky dobrá a nahrávky sú nahovorené prirodzeným, ale zároveň zrozumiteľným tempom a intonáciou, autorkin hlas je príjemný na počúvanie.

Úlohy na overenie porozumenia textov/nahrávok a osvojenie si novej slovnej zásoby sú rôznorodé. Ich spektrum je od úloh typu pravda/nepravda, dopĺňanie chýbajúcich údajov, otvorené otázky, úlohy s viacerými odpoveďami až po otvorené komunikatívne úlohy, kde sa predpokladá vyššia miera aktivity (tvorba vlastných viet, vysvetľovanie výrazov, verbalizovanie grafov a pod). V úvode každej lekcie sú úlohy na rozprávanie, ktoré majú aktivizovať študentov na danú tému. Určite aj úlohy primárne určené na čítanie možno počas hodín zmeniť na komunikačné impulzy. V lekcii 4 je pridaná aj sekcia E, ktorá sa venuje kognitívnej zručnosti analyzovania, riešeniu problémov a práci s diagramami. Aj v iných častiach učebnice vidno praktické, na zručnosti zamerané tematické okruhy ako životopis, výpoveď, pracovný pohovor, verbalizovanie štatistík a.i. Tieto môžu takisto slúžiť ako podnet na komunikatívne úlohy (napr.: simulácia pohovorov, rozhovor s nadriadeným o výpovedi a pod.), aj keď také zadanie nie je uvedené v učebnici. Užitočné je upozorňovanie na slová, ktoré sú podobné, ale iného významu a na bohemizmy, čo môže byť zaujímavé hlavne pre študentov so slovanským jazykovým pozadím. Zadania úloh sú v slovenčine a aj v angličtine. Treba pochváliť precízne spracovaný slovník po každej lekcii a v závere učebnice. Slovná zásoba má uvedený aj slovný druh a rod v prípade substantív. Učebnica je doplnená podrobným kľúčom k úlohám.

Úroveň jazykového spracovania je veľmi dobrá. Autorka je odborníčka na anglický a slovenský jazyk a rukopis prešiel aj odbornou jazykovou korektúrou. Lingvistická terminológia, ako aj použitá slovná zásoba v textoch je správna a aktuálna. Učebnica je graficky prehľadne spracovaná. Jednotlivé časti sú označené jednoducho a jasne pomocou písmen a čísiel. Požitie rôzneho typu písma člení opticky prehľadne texty a úlohy. Kapitoly majú úvodný obrázok korešpondujúci s témou. Gramatická časť používa tabuľky. K textom sú pridané grafické znázornenia, ktoré nemajú iba ilustračnú úlohu, ale sú nosičmi informácií alebo zadaní. Cvičenia majú

dostatok miesta na vypracovanie priamo v učebnici. Grafické spracovanie možno hodnotiť ako moderné, čisté, bez pridania prílišných rušivých príkрас a prehľadné.

Celkove možno konštatovať, že učebnica je dobre tematicky, obsahovo aj odborne spracovaná do zrozumiteľnej a používateľsky príjemnej formy. Vypĺňa medzeru na trhu v spektre učebníc slovenčiny pre cudzincov, ktorý je aktuálne pre zvyšujúci sa počet zahraničných študentov na našich univerzitách výrazne sa rozvíjajúcou oblasťou. Ponúka špecifický jazykový tréning pre potreby pracovného prostredia bez ohľadu na študovaný odbor na úrovni B1/B2. Učebnica je použiteľná nielen pre študentov univerzít a vysokých škôl, ale aj v kurzoch pre verejnosť, či v korporátoch. Dvojjazyčný charakter učebnice rozširuje možnosti jej využitia. Komplexnosť učebnice je zabezpečená implementáciou všetkých štyroch zručností (čítanie, počúvanie, hovorenie, písanie), dôsledným vysvetlením gramatických javov, prítomnosťou kľúča k úlohám a podrobného glosára použitej slovnej zásoby. Témy sú zvolené aktuálne a relevantne, s veľkou mierou nadčasovosti, čo zabezpečí učebnici dlhodobéjšie používanie.

Autorka

Mgr. Zuzana Motešická, PhD., e-mail: zuzana.motesicka@fmed.uniba.sk, Ústav lekárskej terminológie a cudzích jazykov, Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Mgr. Zuzana Motešická, PhD., je absolventkou štúdia germanistiky a anglistiky na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Špecializuje sa na výučbu odbornej komunikácie so zameraním na technické a prírodovedné odbory. Pracovala na Fakulte architektúry a dizajnu a na Fakulte Chemickej a potravinárskej technológie STU. V súčasnosti pôsobí na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave na Ústave lekárskej terminológie a cudzích jazykov.